

УДК 341.67:351.74:623.4
DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-2-14-19>

Меликов Руслан Гюндуз-огли,

доктор філософії в галузі права,
викладач кафедри державно-правових дисциплін
та публічного управління факультету № 4
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4151-5222>

Чорна Марина Василівна,

доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
та публічного управління факультету № 4
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-6130>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ АВТОНОМНИХ СИСТЕМ ОЗБРОЄНЬ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті зазначено, що розвиток технологій автономних систем озброєнь ставить перед правовою системою нові виклики, особливо в контексті їх використання у правоохоронній діяльності. У статті проаналізовано основні аспекти правового регулювання застосування автономних систем озброєнь у правоохоронних органах з урахуванням міжнародних стандартів, національних правових норм, а також етичних і моральних аспектів такого використання. Окрему увагу приділено можливим ризикам і перевагам, а також пропозиціям щодо вдосконалення нормативно-правової бази для ефективного та безпечного використання автономних технологій у сфері безпеки.
Ключові слова: автономні системи озброєнь, правоохоронна діяльність, правове регулювання, міжнародне гуманітарне право, етика, безпека.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток технологій автономних систем озброєнь (далі – АСО) становить значний інтерес як для науковців, так і для практиків, особливо у сфері гарантування безпеки та правопорядку. АСО мають потенціал змінити підходи до боротьби зі злочинністю, гарантування публічної безпеки та навіть проведення антитерористичних операцій. Проте їх застосування у правоохоронній діяльності потребує ретельного правового аналізу, адже без належного регулювання можуть виникнути серйозні юридичні, етичні та моральні питання.

Попри технологічний прогрес, що дозволяє автономним системам ефективно виконувати завдання без безпосереднього контролю людини, відсутність чітких правових норм і регулювання створює ризики порушення прав людини та зловживань у застосуванні сили. Основні виклики, що постають перед законодавцями та правоохоронними органами, такі: визначення меж автономії: наскільки автономними можуть бути системи озброєнь, який рівень контролю має залишатися за людиною?; відсутність єдиного підходу до цього питання в міжнародному праві призводить до правових колізій; юридична

відповідальність: якщо автономна система застосовує силу неправомірно, хто несе відповідальність – розробники, оператори, держава, що впровадила таку технологію?; міжнародні зобов'язання та стандарти: чинні міжнародні угоди, як-от Женевські конвенції [1], не містять чітких положень щодо автономних озброєнь, що ускладнює їх регулювання у правовому полі; етичні та гуманітарні аспекти: чи можуть автономні системи дотримуватися принципу пропорційності та розрізнення цивільних і військових об'єктів без людського втручання?; технологічна прозорість і контроль: необхідність розроблення механізмів моніторингу й аудиту автономних систем для забезпечення їхньої відповідності міжнародним нормам.

Отже, необхідність розроблення та впровадження ефективного правового механізму регулювання АСО є нагальним завданням як національного, так і міжнародного рівнів.

Метою статті є вивчення правових аспектів використання автономних систем озброєнь у правоохоронній діяльності, а також визначення основних викликів і перспектив, які виникають у зв'язку з їх упровадженням у діяльність правоохоронних органів, гарантування безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження Європейського Союзу щодо використання дронів і роботизованих систем у правоохоронних органах підкреслює їхню ефективність у боротьбі з тероризмом, але вказує на правові обмеження щодо їх застосування без людського контролю. Протягом останніх років дослідники активно вивчають проблематику автономних систем озброєнь у контексті їх правового регулювання. Огляд останніх публікацій дозволяє виділити ключові аспекти цієї теми. Д. Сміт і А. Джонс аналізують можливість запровадження обов'язкових етичних кодексів для виробників і користувачів автономних систем озброєнь у правоохоронній сфері [2, с. 250–266]. В. Гриценко досліджує відсутність чітких законодавчих норм і пропонує модель їх адаптації відповідно до європейських стандартів [3, с. 150–190]. П. Кузьменко наголошує на ризиках використання штучного інтелекту без людського контролю [4, с. 173–177]. Нещодавні дослідження показують, що розвиток автономних озброєнь стрімко змінює характер сучасних бойових дій. Наприклад, дослідження Університету Оксфорда підкреслює, що автономні бойові дрони можуть впливати на тактику ведення бойових операцій, зменшувати ризики для військовослужбовців. Також у дослідженні RAND Corporation 2024 р. наголошується на необхідності розроблення нових механізмів контролю для запобігання помилковому використанню таких систем [5, с. 140–160]. У дослідженні Н. Бострома розглядається потенційна загроза від автономних рішень штучного інтелекту (далі – ШІ), що можуть мати непередбачувані наслідки, особливо у сфері військового та правоохоронного застосування [6, с. 290–300].

Виклад основного матеріалу. АСО – це технології, що здатні виконувати функції виявлення, ідентифікації, ухвалення рішень щодо застосування сили й безпосереднього враження цілі без участі людини у процесі ухвалення рішення про застосування сили або вогню. Вони являють собою складні комплекси, що поєднують різноманітні технології, зокрема і штучний інтелект, роботизовані платформи, дрони, сенсорні системи, автоматизовані засоби вогневої підтримки та багато іншого [7, с. 99–120].

З погляду класифікації автономні системи озброєнь поділяються на кілька типів, залежно від їх застосування і функціональних характеристик: автономні бойові роботи (роботи-вбивці); дрони з автономними функціями; автономні системи на базі наземних платформ; штучний інтелект у системах озброєнь. Для розуміння суті автономних систем озброєнь важливо визначити технології, що лежать в основі їх функціонування. Розглянемо декілька основних аспектів. Так, ШІ в автономних системах озброєнь забезпечує здатність системи навчатися з досвіду й адаптуватися до змінюваних умов [4, с. 173–177]. Використання глибоких нейронних мереж дозволяє системам проводити розпізнавання образів, ідентифікацію об'єктів і ухвалення рішень на основі візуальних та інших даних. Також автономні системи озброєнь використовують різноманітні сенсори для збору інформації про навколишнє середовище. Це можуть бути радарні, інфрачервоні, оптичні датчики та камери, що дозволяють виявляти цілі, визначати їхні характеристики й координати, а також контролювати ситуацію в реальному часі. Багато автономних систем озброєнь оснащені спеціальними механізмами націлювання, що дозволяють здійснювати вогневі операції без втручання людини. Це може бути як автоматичний розрахунок траєкторії польоту снарядів або ракет, так і автоматичне наведення зброї на ціль із високою точністю. Різноманітні мобільні платформи – роботизовані машини,

дрони, броньовані транспортні засоби – можуть діяти автономно в різних умовах, від міського середовища до віддалених і небезпечних територій. Автономія таких платформ дозволяє їм виконувати завдання без участі людини, що є надзвичайно важливим для гарантування безпеки на оперативних рівнях [8, с. 120–130].

Варто зазначити, що управління автономними системами озброєнь у правоохоронній діяльності відкриває нові можливості, проте також супроводжується численними питаннями та викликами.

Однією з найбільших проблем є відсутність людського чинника у процесі ухвалення рішень. Автономні системи не можуть повною мірою оцінити моральні й етичні аспекти ситуації, що може призвести до неправильного застосування сили або навіть загибелі невинних осіб. Варто звернути увагу на те, що ШІ, хоч і є потужним інструментом, може припускатися помилок в оцінюванні ситуації, особливо у складних або нетипових умовах. Наприклад, автономна система може помилково ідентифікувати ціль або застосувати силу в ситуаціях, коли це непотрібно або небезпечно. Також використання автономних озброєнь зумовлює серйозні етичні питання, пов'язані із правами людини, відповідальністю за рішення, ухвалені машинами, і контроль за використанням сили. Постає питання про те, хто несе відповідальність за неправомірне застосування сили або наслідки помилкових рішень автономної системи [9, с. 95–130].

Отже, визначення та розуміння основ автономних систем озброєнь необхідні для подальшого правового й етичного регулювання їх використання, щоб мінімізувати потенційні ризики, забезпечити ефективне та безпечне застосування таких технологій у правоохоронній діяльності.

Міжнародне правове регулювання АСО є важливим аспектом, оскільки ці технології мають значний вплив на гуманітарну ситуацію та здатні змінити характер збройних конфліктів і застосування сили у правоохоронній діяльності. Одним з основних завдань є визначення, яким чином міжнародні правові норми можуть адаптуватися до швидко змінюваної технологічної ситуації, зокрема в контексті автономних систем. Вони мають потенціал як для підвищення ефективності дій, так і для виникнення нових правових і етичних проблем, які потребують урегулювання.

Міжнародне гуманітарне право (далі – МГП) є основою регулювання застосування сили у збройних конфліктах і визначає основні принципи, які повинні враховуватися під час використання автономних систем озброєнь. МГП встановлює правила, що обмежують застосування насильства та захищають цивільних осіб, поранених і осіб, які не беруть участі в бойових діях.

Натепер існують кілька міжнародних угод, які частково регулюють питання використання автономних систем озброєнь у військових і правоохоронних цілях, хоча більшість із них не охоплюють автономні технології безпосередньо. Одна з найважливіших – Конвенція про заборону або обмеження застосування окремих видів звичайних озброєнь (CCW), яка була ухвалена в 1980 р., встановлює обмеження на використання деяких типів звичайних озброєнь, які мають надмірно шкідливі або нелюдські ефекти. Однак ця конвенція не була адаптована до специфіки автономних систем озброєнь і лише частково стосується застосування таких технологій. У рамках CCW було створено спеціальну робочу групу для обговорення нових технологій, зокрема автономних систем, але натепер вона не ухвалила конкретних рішень або рекомендацій щодо таких систем [10]. Варто відмітити Конвенцію про заборону або обмеження застосування мін, боєприпасів та

інших засобів боротьби (1980 р.) та інші подібні угоди, які не містять чітких норм, які б регулювали застосування автономних озброєнь [11]. Протокол про заборону або обмеження застосування необґрунтованих або невиразних бойових систем (від 1977 р.), який, хоча й не був спеціально розроблений для автономних систем, може стати важливою основою для регулювання застосування автономних технологій у бойових умовах [12].

У контексті автономних систем озброєнь важливо враховувати також норми міжнародних прав людини, які захищають індивідуальні права громадян, зокрема право на життя, право на захист від жорстокого або нелюдського поводження, а також право на справедливий суд.

Згідно з міжнародними стандартами, правоохоронці повинні дотримуватися принципу мінімізації використання сили, використовувати її лише тоді, коли це є абсолютно необхідним і пропорційним загрозі. Це стає особливо важливим у разі застосування автономних систем озброєнь, які можуть виявитися здатними завдавати шкоди без безпосередньої участі людини в ухваленні рішень.

Варто зазначити, що Європейська конвенція про права людини (далі – ЄКПЛ) є важливим документом у цьому контексті, оскільки будь-які дії, що порушують права громадян, повинні відповідати високим стандартам захисту прав людини. У разі, якщо автономні системи застосовують силу без відповідного контролю, це може порушити основні права людини, що вимагає правових механізмів нагляду та контролю [6, с. 200–220].

Незважаючи на існуючі угоди, багато експертів вважають, що міжнародне право не досить урахує специфіку автономних систем озброєнь. Для цього, на нашу думку, передусім необхідно розробити нові міжнародні угоди та протоколи, які б чітко визначали правовий статус автономних систем озброєнь і регулювали їх використання у збройних конфліктах, а також у правоохоронній діяльності. Також треба забезпечити адаптацію чинних міжнародних норм до нових технологій, зокрема в рамках міжнародного гуманітарного права та міжнародних прав людини, для гарантування дотримання прав і свобод людини під час застосування таких технологій. Створити механізми нагляду та відповідальності для забезпечення належного контролю за використанням автономних систем озброєнь, щоб уникнути можливих порушень або зловживань, також необхідно [7, с. 110–130]. Це передбачає створення інститутів для моніторингу, а також можливість притягнення до відповідальності за несанкціоноване використання автономних систем. Останнє, необхідно посилити співпрацю між державами й міжнародними організаціями з метою розроблення єдиних стандартів щодо автономних систем і створення спільних наукових і технічних платформ для контролю за їхнім розвитком і застосуванням.

Ми вважаємо, що правове регулювання автономних систем озброєнь на міжнародному рівні потребує значної адаптації та розвитку. Хоча чинні міжнародні угоди та норми гуманітарного права частково охоплюють питання використання таких технологій, необхідно ввести більш конкретні правила та механізми контролю, щоб забезпечити їх етичний і правовий контроль, зі збереженням балансу між безпекою і правами людини.

На національному рівні питання правового регулювання автономних систем озброєнь у правоохоронній діяльності є складними через відсутність єдиного підходу до цієї теми в більшості країн. У більшості випадків законодавства країн не враховують специфіку використання автономних систем озброєнь, що створює прогалини в регулюванні й може призвести до правових колізій.

В Україні, як і в інших країнах, питання застосування новітніх технологій у сфері правоохоронної діяльності мають обговорюватися з урахуванням міжнародних зобов'язань і необхідності гарантування прав і свобод людини. Законодавство України поки що не містить конкретних норм щодо автономних систем озброєнь у правоохоронній діяльності, однак існують загальні положення, що регулюють використання технологій у сфері безпеки й оборони.

На нашу думку, одним із можливих рішень є ухвалення спеціальних нормативно-правових актів, які б визначали правові й етичні межі використання автономних систем у поліцейських операціях, установлювали чіткі критерії для застосування сили, відповідальність за порушення та механізми контролю за дотриманням прав людини.

Застосування автономних систем озброєнь у правоохоронній діяльності та воєнних операціях ставить низку серйозних етичних і моральних питань, які необхідно враховувати для забезпечення справедливості, дотримання прав людини та гуманітарних стандартів [3, с. 166–190]. Основною проблемою є питання, чи повинна машина, а не людина, ухвалювати рішення про застосування сили, яким чином ці рішення можуть вплинути на життя людей, емоційний і психологічний стан суспільства та правоохоронців [4, с. 173–177].

Одним з основних етичних питань є делегування права на застосування насильства автономним системам. Відсутність людського контролю за процесом ухвалення рішення може призвести до того, що автономна система зробить помилковий вибір, що має серйозні наслідки для цивільних осіб або власне правоохоронців. Проблема полягає в тому, що, хоча автономні системи здатні обробляти величезні обсяги даних і ухвалювати рішення на основі алгоритмів, вони не можуть адекватно оцінити моральні або етичні аспекти ситуації. Наприклад, система може не виявити або неправильно трактувати складність людських емоцій, як-от страх або сумнів, і ухвалити рішення, яке порушить права людини [8, с. 160–167].

Невизначеність щодо того, хто несе відповідальність за дії автономних систем озброєнь, є ще однією суттєвою етичною проблемою. Якщо автономна система припускається помилки в рішенні щодо застосування сили, постає питання: хто відповідатиме за наслідки її дій – розробник алгоритмів, оператор системи чи держава, що дозволила її використання?

Це питання має особливу актуальність у контексті міжнародного гуманітарного права та прав людини, де традиційно відповідальність за порушення лежить на особах, які ухвалюють рішення про застосування сили. Щодо автономних систем ця відповідальність може стати невизначеною, що ускладнює механізми притягнення до відповідальності за порушення міжнародних стандартів. Такі ситуації можуть призвести до правових прогалин, які створюють моральні дилеми щодо справедливості таких рішень [8, с. 170–177].

З огляду на те, що автономні системи можуть здійснювати вогневі операції без безпосередньої участі людини, є ризик, що вони можуть порушити ці права через відсутність необхідного людського елементу в ухваленні моральних і правових рішень. Одним із найсерйозніших етичних викликів є питання, чи можуть автономні системи забезпечити дотримання права на життя [9, с. 145–157]. Це право передбачає, що застосування сили повинно бути пропорційним і необхідним. Однак автономні системи можуть застосувати силу без належного оцінювання обставин, що може призвести до порушення цього права.

Застосування автономних систем у правоохоронній діяльності несе ще одну особливу моральну проблему – питання довіри до таких систем. Якщо у традиційних правоохоронних структурах рішення про застосування сили ухвалюються людьми, то автономні системи створюють нову реальність, де ці рішення можуть бути ухвалені без участі людини. Це може змінити ставлення громадськості до правоохоронних органів, оскільки людина може сприймати це як відмову від відповідальності за використання сили в ситуаціях, що потребують великої уваги до деталей. Якщо автономні системи будуть використовуватися без належного контролю, це може призвести до зниження довіри з боку населення до правоохоронних органів. Громадяни можуть побоюватися, що вони опиняться під атакою технологій, які не здатні до повної і справедливої оцінки ситуації [3, с. 23–56].

Одна з моральних дилем полягає в тому, що автономні системи можуть призвести до «механізації» правоохоронної діяльності, де людські емоції і моральні орієнтири не матимуть значення у процесі ухвалення рішень. Це може позбавити правоохоронців гнучкості та можливості ухвалювати більш обґрунтовані рішення в екстремальних ситуаціях, коли важливі емоційні та соціальні чинники.

Необхідно розробити чіткі етичні норми, що визначають межі застосування автономних систем озброєнь. Ці норми повинні враховувати права людини, моральні обмеження на застосування насильства та забезпечення прозорості в усіх процесах ухвалення рішень [7, с. 27–45].

Використання автономних систем має бути під постійним наглядом з боку людини. Для цього можуть бути створені спеціальні органи контролю, які гарантують, що автономні системи не порушують етичні норми та права людини.

Щоб забезпечити етичність застосування автономних технологій у правоохоронній діяльності, необхідно навчити правоохоронців правильного використання таких систем і розуміння етичних аспектів їх застосування.

Отже, етичні та моральні аспекти застосування автономних систем озброєнь є складним і багатограним питанням, яке потребує комплексного підходу до розв'язання. Оскільки автономні системи можуть змінити саму суть ухвалення рішень у правоохоронній діяльності, важливо встановити чіткі правові, етичні та моральні норми для їх використання. Без належного контролю і моральних стандартів ці технології можуть призвести до серйозних порушень прав людини і втрати довіри до правоохоронних органів.

Ми вважаємо, що необхідно розробити нові міжнародні угоди та протоколи, які чітко визначатимуть правовий статус автономних систем озброєнь і регулюватимуть їх використання. МГП, зокрема Женевські конвенції [1] та протоколи до них, мають бути адаптовані до нових технологій, щоб регулювати питання, пов'язані з автономними системами озброєнь. Оскільки багато сучасних систем, зокрема автономні дрони та роботи, не підпадають під дію чинних міжнародних угод, необхідно створити нові міжнародні правові рамки для чіткого регулювання їх застосування з воєнною і правоохоронною метою. Доречним буде створення механізмів для незалежного моніторингу використання автономних систем озброєнь, щоб у разі порушення прав людини чи міжнародних норм була можливість провести розслідування і притягти до відповідальності. Для забезпечення етичного застосування автономних систем озброєнь важливо створити відповідні навчальні програми для військових і правоохоронців.

Висновки. Правове регулювання використання автономних систем озброєнь у правоохоронній діяльності є важливим і актуальним напрямом, що потребує детального аналізу та розроблення нових законодавчих ініціатив. З одного боку, автономні технології мають значний потенціал у гарантуванні безпеки, з іншого – їх застосування без належного правового регулювання може призвести до серйозних правових і етичних проблем. Важливе розроблення міжнародних і національних стандартів, які б гарантували безпечне й ефективне використання таких технологій у рамках правоохоронної діяльності.

Список використаних джерел

1. Женевська конвенція про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_154 (дата звернення: 28.02.2025).
2. Smith J., Jones A. *Autonomous Warfare: Ethical and Tactical Considerations*. Oxford, 2023. 320 p.
3. Гриценко В. Правові межі застосування автономних систем у правоохоронній сфері України. Київ : Право і технології, 2023. 250 с.
4. Кузьменко О., Чорна В., Островський С. Правове регулювання запровадження та використання штучного інтелекту. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 173–177.
5. *Artificial Intelligence in Modern Combat: Legal and Operational Challenges* / RAND Corporation. Santa Monica, 2024. 215 p.
6. Bostrom N. *Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies*. Oxford, 2022. 390 p.
7. *Report on Lethal Autonomous Weapons Systems* / United Nations. Geneva, 2023. 150 p.
8. *The Impact of Autonomous Weapons on Human Rights and Security* / Future of Life Institute. Cambridge, 2023. 180 p.
9. *Use of Autonomous Systems in Law Enforcement: Legal Frameworks and Challenges* / European Union. Brussels, 2023. 140 p.
10. Конвенція про заборону або обмеження застосування певних видів звичайних озброєнь (CCW) від 10 жовтня 1980 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (дата звернення: 28.02.2025).
11. Конвенція про заборону або обмеження застосування мін, боєприпасів та інших засобів боротьби від 10 жовтня 1980 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (дата звернення: 28.02.2025).
12. Протокол про заборону або обмеження застосування необґрунтованих або невибіркових бойових систем від 12 грудня 1977 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (дата звернення: 28.02.2025).

References

1. Zhenevska konventsiiia pro zakhyst zhyrtv viiny [Geneva Convention for the Protection of War Victims] vid 12 serpnia 1949 r. (n.d.). Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy”. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_154 (data zvernennia: 28.02.2025) [in Ukrainian].
2. Smith, J., & Jones, A. (2023). *Autonomous warfare: Ethical and tactical considerations*. Oxford University Press [in English].
3. Hrytsenko, V. (2023). *Pravovi mezhi zastosuvannia avtonomykh system u pravo-okhoronni sferi Ukrainy* [Legal Limits of the Use of Autonomous Systems in the Law Enforcement Sector of Ukraine]. *Pravo i tekhnolohii* [in Ukrainian].

4. Kuzmenko, O., Chorna, V., & Ostrovskiy, S. (2024). Pravove rehuliuвання zaprovadzhennia ta vykorystannia shtuchoho intelektu [Legal Regulation of the Introduction and Use of Artificial Intelligence]. *Kyivskiy chasopys prava*, (1), 173–177 [in Ukrainian].
5. RAND Corporation (2024). Artificial intelligence in modern combat: Legal and operational challenges. RAND Corporation [in English].
6. Bostrom, N. (2022). *Superintelligence: Paths, dangers, strategies*. Oxford University Press [in English].
7. United Nations (2023). Report on lethal autonomous weapons systems. United Nations Publications [in English].
8. Future of Life Institute (2023). The impact of autonomous weapons on human rights and security. Future of Life Institute [in English].
9. European Union (2023). Use of autonomous systems in law enforcement: Legal frameworks and challenges. European Union Publications [in English].
10. Konventsiia pro zaboronu abo obmezhenia zastosuvannia pevnykh vydiv zvychainykh ozbroien (CCW) [Convention on the Prohibition or Restriction of the Use of Certain Conventional Weapons (CCW)]: vid 10 zhovtnia 1980 r. (n.d.). Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (data zvernennia: 28.02.2025) [in Ukrainian].
11. Konventsiia pro zaboronu abo obmezhenia zastosuvannia min, boieprypasiv ta inshykh zasobiv borotby [Convention on the Prohibition or Restriction of the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices]: vid 10 zhovtnia 1980 r. (n.d.). Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (data zvernennia: 28.02.2025) [in Ukrainian].
12. Protokol pro zaboronu abo obmezhenia zastosuvannia neobhruntovanykh abo nevybirkovykh boiovykh system [Protocol on the Prohibition or Restriction of the Use of Indiscriminate or Unjustifiable Combat Systems]: vid 12 hrudnia 1977 r. (n.d.). Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_199 (data zvernennia: 28.02.2025) [in Ukrainian].

Melykov Ruslan,

PhD in Law,

Lecturer at the Department of State and Legal Disciplines and Public Administration

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4151-5222>

Chorna Maryna,

PhD in Law,

Associate Professor at the Department of State and Legal Disciplines and Public Administration

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-6130>

LEGAL REGULATION OF THE USE OF AUTONOMOUS WEAPON SYSTEMS IN LAW ENFORCEMENT: CHALLENGES AND PROSPECTS

The article examines the pressing issue of legal regulation regarding the use of autonomous weapon systems in law enforcement. The rapid development of artificial intelligence technologies and automated systems presents new challenges for national and international legal frameworks, as these technologies can significantly alter law enforcement methods, affecting security levels, human rights protection, and decision-making accountability. The integration of autonomous systems into law enforcement requires a thorough analysis of their impact on citizens' rights and their alignment with existing international and national legal standards.

The article analyzes key aspects of the deployment of autonomous weapons in law enforcement agencies, including international legal norms, national legislation, and the ethical and moral dilemmas arising from the use of such systems. Particular emphasis is placed on potential risks, such as the threat to fundamental human rights and freedoms, accountability issues regarding autonomous system actions, and the risk of uncontrolled use of force. At the same time, the article considers the potential benefits of these technologies, including enhanced efficiency of law enforcement agencies, reduction of human errors, and the possibility of using non-lethal measures.

The study explores international approaches to regulating autonomous weapon systems, particularly within the framework of international humanitarian law, human rights standards, and ethical principles for technology application in law enforcement. A comparative analysis of different countries' legal frameworks for integrating autonomous technologies into police and other security forces is conducted, allowing for the identification of best practices and potential pathways for their adaptation in national legislation.

The article proposes possible directions for improving the legal framework governing the use of autonomous systems in the security sector. These recommendations aim to enhance transparency, accountability, and efficiency in their application. Special attention is given to the need for new standards and control mechanisms to ensure compliance with human rights, as well as the development of international agreements regulating the use of autonomous weapons in law enforcement.

The findings of this research may be valuable for scholars, legal experts, law enforcement officials, and technology developers seeking to create innovative solutions that align with modern legal and ethical standards.

Key words: autonomous weapon systems, law enforcement, legal regulation, international humanitarian law, ethics, security.